

CARRY SLEE

Nog lang niet uitgeschreven

Spijt, Afblijven en Juf Braaksel.

Wie heeft de boeken van Carry Slee als kind niet gelezen of leest ze nu voor aan het nageslacht? Naast al die kinderboeken schrijft ze ook romans voor volwassenen.

Haar laatste boek is *Zijn Jongen*, een autobiografische roman over haar traumatische jeugd. En voorlopig is ze nog niet uitgeschreven. “Ik heb mijn oren altijd open.”

DOOR **MARLEEN HOGENDOORN**
BEELD **KEKE KEUKELAAR**

Het gaat goed met haar, glimlacht Carry Slee vanaf de bank in haar tijdelijke woning in Bergen.

“Mijn boek is net af, en dat moment is altijd heel fijn.” Haar huis wordt momenteel gerenoveerd en dus is ze met haar partner Elles voor een paar maanden verhuisd. “Het is even behelpen, zonder je eigen spullen”, vertelt ze, maar dan kijkt ze naar de boekenkast en vervolgt: “Mijn boeken zijn natuurlijk wel mee.” En dat zijn er veel. Hoeveel weet ze niet precies meer, maar ze schat dat het aantal boeken van haar hand nu rond de honderd ligt. Haar laatste boek *Zijn Jongen* is net uit. Net als *Moederkruid* (2001) en *Dochter van Eva* (2002) vertelt dit boek over haar nogal traumatische jeugd. Vader Slee overlijdt plotseling en terwijl ze naar haar moeder rijdt, blikt ze terug op haar kinderjaren.

Ze werd overigens door Özcan Akyol geïnspireerd tot het schrijven van dit boek. In zijn programma *De Geknipte Gast* vroeg hij of ze van haar vader hield. “Op die vraag kon ik geen antwoord geven. Dat vond ik heel vervelend. Met die vraag ging ik naar huis. Ik moet erachter komen, want nu kan ik geen ‘ja’ of ‘nee’ zeggen. Dus ik ging dit boek schrijven en dan zou ik er vanzelf achter komen. Mijn zus moest het wel goed vinden dat ik dit verhaal vertelde. Als ze het niet had gewild, dan was dit boek er niet gekomen.”

Fragment uit *Zijn jongen*:

“Elke dag als ik uit school kwam en mama de deur opendeed, hield ik mijn adem in. Zou mama hebben gehuild? Die dag waren haar ogen niet rood. Ik hoefde me geen zorgen om mama te maken. En dan kreeg ik ook geen buikpijn.”

Je boek greep me erg aan. Je had een depressieve moeder, je ouders maakten veel ruzie, je vader had zijn eigen trauma’s en ging vreemd. En jij probeerde je moeder tevergeefs te helpen. Kon je wel kind zijn?

“Ik speelde veel buiten en dat vond ik fijn, dus in die zin ben ik wel kind geweest. Ik verzon vaak verhaaltjes voor mijn knuffels, het was een manier om te ontsnappen aan de situatie thuis. Ik was wel een kind dat wijzer was dan de andere kinderen uit de klas, dat hoorde ik van volwassenen die ik dan later tegenkwam. Ik kon goed praten en goed luisteren.”

Je vader noemde je ‘zijn jongen’. Hij wilde het liefst een zoon en deed alsof je dat was. Totdat je ongesteld werd.

“Hij werd er toen mee geconfronteerd dat ik echt een meisje was, en wist daar niet goed mee om te gaan. Ik denk dat het met zijn verleden te maken heeft, hij had een traumatische jeugd. Zijn moeder stierf op jonge leeftijd, hij werd naar een weeshuis gestuurd toen zijn vader een andere vrouw kreeg en hij werd ook nog eens gepest. Ik denk dat hij toen om zichzelf staande te gaan houden is gaan fantaseren over hoe het later moest zijn. En daar hield hij zich aan vast, dat was sterker dan de realiteit onder ogen komen.”

Je voelde je ook echt een jongen.

“Ik was jongensachtig, anders had hij dat ook niet

‘Ik voel me niet supervrouwelijk, maar ook geen man. Ik zit er tussenin. Maar ik ben wel weer een moeder’

gedaan. Ik voelde me ook anders. Ik stond vaak voor de spiegel, deed mijn kraag omhoog en maakte een kuif. Toen ik volwassen werd, is dat gevoel weggegaan. Ik voel me niet supervrouwelijk, maar ook geen man. Ik zit er tussenin. Maar ik ben wel weer een moeder.”

Dat jij zijn jongen was, zorgde ook voor een band tussen jullie. En toen was dat opeens weer weg.

“Toen stond ik met lege handen. Ik weet nog wel dat dat heel moeilijk was. Het was voor mij toen zoeken. Het gevoel dat er geen veiligheid was, en niks om je aan vast te houden.”

Kwam tijdens het schrijfproces alles van vroeger weer naar boven?

“Het was wel emotioneel. Ik heb er af en toe ook de humor van gezien. Dan dacht ik: dit is toch te gek voor woorden? En dan schreef ik het gewoon op. Maar ik heb ook wel echt moeten huilen. Die situatie was heel tragisch. Ze hadden allebei ook lieve kanten, je wil niet dat je dierbaren zo geleden hebben en ongelukkig waren. Dat kan ik niet wegnemen, ondanks dat ik een heel mooi leven heb gekregen. Het blijft een verdrietig iets. Ik ben inmiddels 74 en het is lang geleden gebeurd. Ik heb het een plek kunnen geven.”

Je schrijft het heel genuanceerd. Niet oordelend, maar beschrij-

vend deels vanuit het perspectief van een kind en deels als volwassen vrouw.

“Dat was moeilijk, maar ik denk dat het me wel gelukt is. Niet vanuit de slachtofferrol, dat is niet fijn om te lezen. Mensen hoeven ook geen medelijden met me te hebben, want ik ben een gelukkig mens. Ik heb het geschreven op een manier dat je je eigen oordeel kunt vellen.”

Je werd pas gelukkig toen Elles in je leven kwam. Jullie zijn bijna vijftig jaar samen.

“Ik was meteen verliefd op Elles. Zij was er nog niet aan toe, ze was altijd met jongens. Ze durfde het niet meteen toe te laten denk ik. Toen Elles in mijn leven kwam, begon ik aan mijn eigen leven. Ik heb de sores van mijn familie kunnen stopzetten, anders ging het in mijn eigen leven inwerken en dat wilde ik niet voor mijn eigen kinderen. Of dat moeilijk was? Je krijgt een soort van moeheid, dit blijft eeuwig. En dat is zonde.”

Jullie kregen twee dochters samen eind jaren zeventig. Dat was destijds heel uniek.

“Ik wilde heel graag moeder worden. We zijn allebei zwanger geweest, we wilden dat allebei de kinderen evenveel van de een als de andere was. Op de school waar ik werkte mocht ik niet met de leerlingen praten over lesbisch zijn. Ik deed dat wel, want destijds was een op de tien meisjes lesbisch, en zo konden ze zich met mij identificeren. Toen Elles ging bevallen, kreeg ik geen vrij. Ik nam natuurlijk wel vrij. En toen er bij collega's kinderen werden geboren, kregen zij een cadeau in de lerarenkamer. Maar ik kreeg niks toen Elles was bevallen. Dat heb ik heel erg gevonden. Er waren gelukkig ook mensen die het ons gunden en heel aardig waren.”

Je stopte met je vaste baan om te gaan schrijven.

“Ik ben niet zo bang uitgevallen, vroeger niet en nu niet. We zien het wel. Het komt altijd goed. Ik krijg vaak berichten van lezers: Ik zou ook wel willen schrijven, maar durf de stap niet te zetten. Dan denk ik: doe nou wat je hart je ingeeft. Want als je iets zo graag wil, dan denk ik ook wel dat je het kan. En als het niet lukt, dan komt het ook wel weer goed.”

Hoe is het om zelf kinderen te krijgen na een traumatische jeugd?

“Ik wilde heel graag dat onze kinderen mochten zijn wie ze waren. Misschien ben ik daardoor wat te beschermend geweest. Ik wilde ook alles voor hen oplossen. Op een gegeven moment besef je: het is hun leven. En ze kunnen zaken zelf oplossen. Het zijn hele zelfstandige vrouwen geworden en daar ben ik trots op.”

Toen je vader overleed, leek je moeder een stuk rustiger. Hoe kijk jij daarop terug?

“Mijn ouders haalden het lelijkste in elkaar naar boven. Ik weet zeker dat mijn moeder anders zou zijn geweest als ze een begripvolle partner had gehad. Het ging van kwaad

tot erger. Ze werd nerveuzer, ze had geen zelfvertrouwen, ze had het heel moeilijk. Mijn vader sprak over mijn moeder met andere mensen. Toen hij overleed ging het inderdaad stukken beter met haar. De laatste jaren met haar waren nog best mooi. Maar ik heb altijd voor haar moeten zorgen, het was nooit andersom.”

Hebben je ouders jouw succesvolle carrière nog meegemaakt?

“Mijn vader heeft alleen het begin van mijn schrijfcarrière meegemaakt. Mijn moeder ook dat ik steeds succesvoller werd. Ze was er trots op. Ze liep met een boek van mij in haar tas en liet het aan iedereen die ze tegenkwam lezen. Ik had het mijn vader en mezelf nog wel gegund dat hij het kon meemaken.”

Volgens mij kent iedereen jouw naam. Ik hoorde laatst zelfs in een rapnummer je naam voorbijkomen.

“Ja leuk is dat hè? Meerdere rappers zelfs. Ik denk dat het komt omdat ik in mijn boeken voor twaalfplussers schreef over kinderen van kleur. Dat hebben zij vroeger vast gelezen en pakte goed uit. Ik liep een keer in de Jordaan, er kwam een groepje Marokkaanse jongeren op me af. Ze waren heel lief en hartelijk. ‘Hee Carry Sleen!’”

Wat wordt het volgende boek?

“Eerst de promotietour van *Zijn Jongen* afronden en dan ga ik met een nieuw deel voor *Juf Braaksel* aan de slag. En dan ga ik denken over een nieuw boek voor volwassenen. Ik heb altijd mijn oren open om te ontvangen wat ik tegenkom. In het bos, of op het strand. Ik ben voorlopig nog niet uitgeschreven.”

‘Ik wilde heel graag dat onze kinderen mochten zijn wie ze waren. Misschien ben ik daardoor wat te beschermend geweest’